

'Alene. Med børnene i centrum' – det næste skridt Professionel kapital og professionelle læringsfællesskaber

I Silkeborg Kommune arbejder ledere, lærere og pædagoger sammen med forældre om elevernes læring og trivsel.

Med afsæt i anbefalingerne i rapporten 'Alene. Med børnene i centrum', som beskriver lærere og pædagogers oplevelse af deres arbejde efter indførelse af Folkeskolereformen, er det vores udspil, at vi på alle niveauer skal arbejde med sammenhæng i værdikæden fra Skoleafdeling til skole, til medarbejdere og ud i skolernes team. Der er et potentiale i at styrke værdikæden.

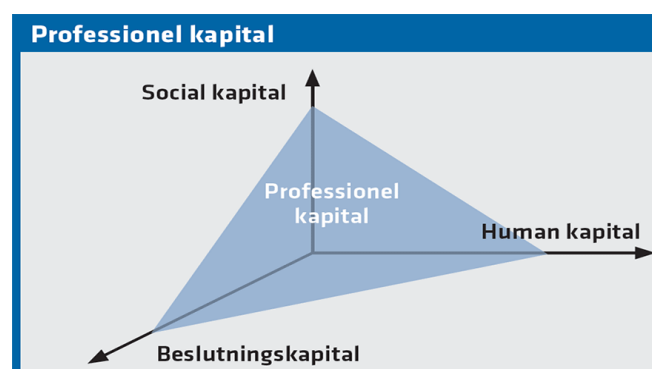
I rapporten peges på (strukturelle) forhold, der skal håndteres i forhold til afklaring af arbejdstid og tid til samarbejde for primært den pædagogiske gruppe. Desuden er der flere forhold, der peger på, at samarbejdet i trio'en skal styrkes for at øge fællesskabet om opgaveløsning. Disse forhold skal behandles særskilt og behandles derfor ikke i det følgende, da det omhandler den pædagogiske del af det fortsatte arbejde med anbefalingerne i rapporten.

I 'Alene. Med børnene i centrum' udpeges triggere, som det tyder på har særlig betydning for lærere og pædagogernes oplevelse af tiden, efter reformen træder i kraft. Rapporten munder ud i en anbefaling af at styrke fællesskabet om opgaveløsning i skolen igennem fokus på 'Professionel kapital'. Vi vælger at forfølge den anbefaling, da vi forventer, at det samtidig vil adressere de triggere, der har udløst følelsen af manglende fællesskab.

Med den pædagogiske indsats er intentionen at styrke den samlede **professionelle kapital** ved at styrke kultur, sprog og fælles forståelser og kompetencer, så vi i stigende grad, frem mod 2020, står med en oplevelse af at være: 'Sammen. Med børnene i centrum'.

Gennem 'Teamsamarbejde version 2.0' i form af **Professionelle lærende fællesskaber** sætter vi et fokus på de fagprofessionelles samarbejde om elevernes læring og trivsel igennem reflekterede dialoger.

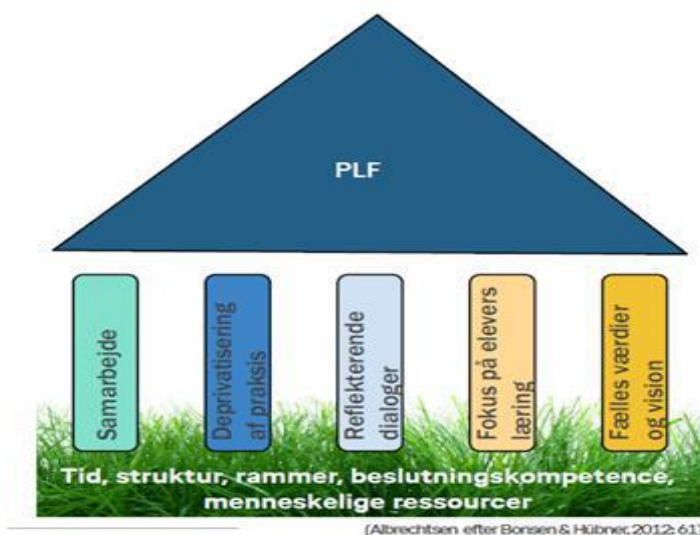
Derudover peger de faglige organisationer på behovet for, at der også er opmærksomhed på, hvorledes Meebook og variation i undervisningen (åben skole, bevægelse og understøttende undervisning) understøtter elevernes læring. Det giver god mening, at disse temaer adresseres undervejs i forløbet både på Skoleafdelingsniveau og på den enkelte skole.

Rammesættende for arbejdet er:

På baggrund af rapporten vil vi sætte et ekstra fokus på:

1. At videreudvikle den professionelle kapital på skolerne, fordi en stærk professionel kapital styrker samarbejdet om elevernes læring og trivsel samt de fagprofessionelles oplevelse af fællesskab.
2. At styrke fokus på Silkeborg Kommunes lærings- og udviklingsmål for skolerne, som er vigtige pejlemærker for lederne og de fagprofessionelles arbejde og derfor kan give fælles retning:
<http://silkeborgkommune.dk/~media/Borger/Boern%20Skole%20og%20Familie/Skole%20SFO%20og%20klub/LaeringsogudviklingsmaalA4web.pdf>
3. Silkeborgaftalen, der giver retning for læreres og pædagogers arbejde.
4. Understøtte den fortsatte udvikling af 'Teamsamarbejdet version 2.0' – i form af professionelle læringsfællesskaber med et særligt fokus på elevernes læring og reflekterende dialoger, fordi et professionelt samarbejde om elevernes læring skaber fælles sprog og handlemuligheder.

Målene er dermed:

- At styrke sammenhængen i værdikæden – fra medarbejder til forvaltning igennem fælles fokus på elevernes læring og trivsel
- At styrke oplevelse af 'fælles retning'
- At styrke fællesskabet omkring opgaveløsning, med respekt for forskellige roller og opgaver
- At øge kompetence til at arbejde med reflekterende dialoger med fokus på elevernes læring

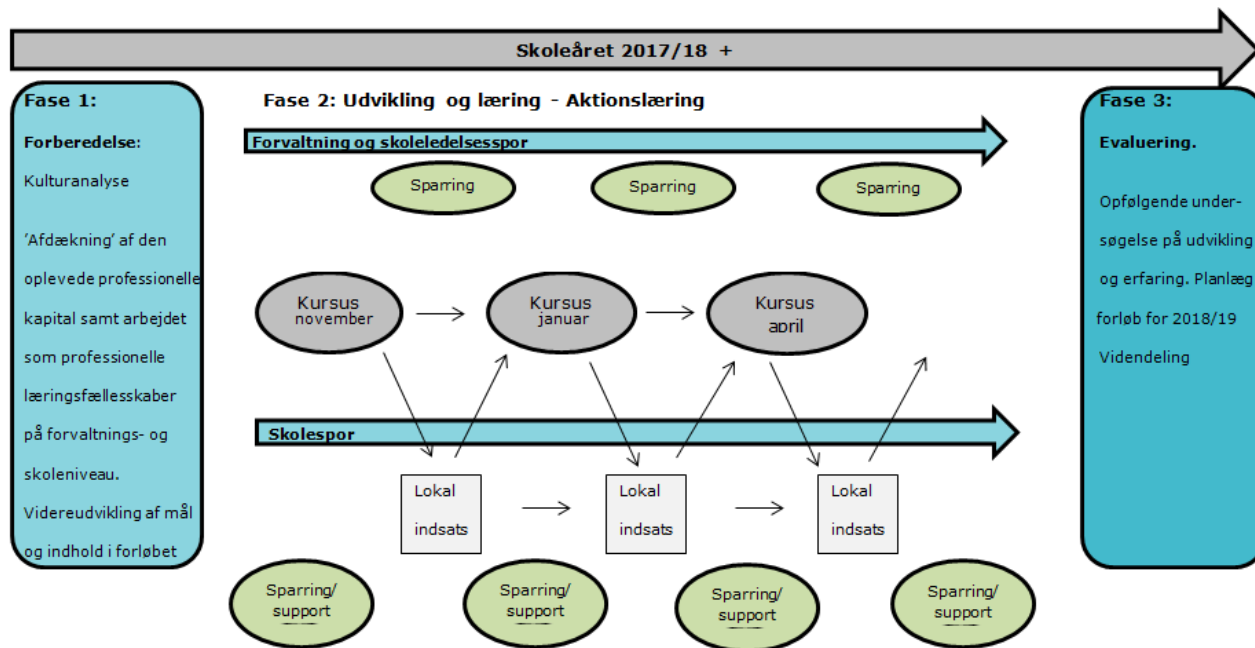
(præciseres yderligere i samarbejde med leverandør)

Proces og form (aktionslæring)

Den overordnede proces foregår i fortløbende tilpassede loop i 2017-2020. Processen skal sikre sammenhæng i værdikæden og den fælles udvikling, hvorfor temaerne tilpasses efterhånden.

Skoleledelsessporet: hvor Skoleafdelingens og skolernes samlede ledelse på konference og lederudviklingsdage arbejder med viden, afklaring, forventningsafstemning og prioritering i forhold til det lokale arbejde med PLF version 2.0. Der er særligt fokus på elevernes læring og trivsel samt reflekterende dialoger.

Skolesporet: den proces, som efterfølgende igangsættes på den enkelte skole på baggrund af afklaringer og prioriteringer på leder- og konferencedage. Her er det hensigtsmæssigt, at ledelse, TR og AMR samarbejder om indsatserne.

Fase 1: Skoleledelsesspor skoleår 2017/18

Forud for igangsættelse af lederudvikling gennemføres der på Skoleafdelingsniveau samt på alle skoler en kulturanalyse af den professionelle kapital – fx sammen med TRIO og lokale pædagogiske fora. Resultatet af analysen vil, sammen med fx baseline fra PLF-projektet, give den enkelte ledelse øget viden om status i egen organisation og mulighed for at igangsætte målrettede indsatser i det efterfølgende forløb. Der gennemføres årligt en opfølgning for at følge udviklingen.

Fase 2: Professionel kapital og PLF-ledelse af læring og udvikling

Indhold i nedenstående forløb er et forslag til drøftelse med udfører af opgaven.

Skoleledelsesspor uge 47 – mandag og tirsdag

Lederseminar med fokus på Skoleafdelingens forståelse af Professionel kapital og PLF – hvorfor er denne ramme væsentlig og hvorfor sætte fokus på teamsamarbejde version 2.0? Oplæg og fælles drøftelse. Undersøgende arbejde i lederteam (med afsæt i analyse) med udfordringer på egen skole ift:

- at samarbejde professionelt i team
- at fokusere på læring
- at gennemføre reflekterende dialoger i relationen leder – team og medarbejder - medarbejder.
- Udvikler handleplan for indsats/ afprøvning på egen skole.

Ledelserne supporteres i arbejdet på egen skole gennem leder og mellemlidernetværk. Skoleafdelingen indkredser egen udfordring og indsats. Tema for næste udviklingsdag afsøges i forbindelse med sparring i læringsnetværk for skoleledere og pædagogiske ledere. Herunder også opgave for Skoleafdelingen.

Skolespor december

Der arbejdes videre med den indsats lederne har prioriteret sammen med relevante fora. Det er væsentligt, at lederne i forbindelse med indsatserne arbejder med inddragende, tydelige processer, meningsgæbelse og begrundelse for, *hvorfor* vi gør som vi gør, og at der på teamniveau arbejdes med; *hvordan* gør vi konkret i praksis?

Skoleledelsesspor januar 2018

Fælles opsamling på indsatser

Oplæg og drøftelse af Professionelle lærende fællesskaber der arbejder med:

- data, mål, evaluering.

Indkredser afprøvning på egen skole, sparring ved konsulent/kollega. Handleplan udarbejdes.

Tema for ledelsesudviklingsdag afsøges i forbindelse med sparring i læringsnetværk for skoleledere og pædagogiske ledere.

Skolespor februar/marts 2018

Det er væsentligt, at lederne i forbindelse med indsatserne arbejder med inddragende, tydelige processer, meningsgskabelse og begrundelse for, *hvorfor* vi gør som vi gør, og at der på teamniveau arbejdes med; *hvordan* gør vi konkret i praksis?

Skoleledelsesspor april 2018

Fælles opsamling på indsatser igangsat i januar – hvad har vi lært som skolevæsen og ledelser?

Ledelsens videre arbejde med PLF. Indkredser afprøvning på egen skole, sparring ved konsulent/kollega. Handleplan udarbejdes.

Tema for ledelsesudviklingsdag afsøges i forbindelse med sparring i læringsnetværk for skoleledere og pædagogiske ledere.

Skolespor maj 2018

Det er væsentligt, at lederne i forbindelse med indsatserne arbejder med inddragende, tydelige processer, meningsgskabelse og begrundelse for, *hvorfor* vi gør som vi gør, og at der på teamniveau arbejdes med; *hvordan* gør vi konkret i praksis. Her kan hentes hjælp i modeller som 'Læringscirklen' mm.

Opsamling: Hvad er vi blevet klogere på i dette skoleår?

Fase 3

Juni 2018

Evaluering.

Opsamling på aktioner og gjorte erfaringer – videndeling.

Sparring – Skoleledelsesspor

Foregår i læringsnetværk for skoleledere og pædagogiske ledere, hvor der indledningsvis sættes fokus på henholdsvis 'strategisk ledelse' og ledelse af læring.

Sparring – Skolespor

Vi anbefaler, at der afsættes ressourcer eller søges ressourcer til, at skolerne kan få konsulentstøtte til skolesporet.

2018/19

Processen **fortsættes** i skoleåret 2018/19. Indholdselementerne bestemmes løbende i forhold til behov og planlægges herefter.

Anbefalinger:

Vi anbefaler, at der i Trio-forum (ledelser + TR + AMR) afholdes en fælles dag omkring 'Professionel kapital', som danner afsæt for fælles fokus på udvikling af sprog, kultur og mening, der skal bidrage til at øge fællesskabet om elevernes læring og trivsel.

Udarbejdet af arbejdsgruppen den 28. juni 2017, godkendt af referencegruppen den 16. august 2017

Tine Honoré, BUPL Østjylland, Niels Jørgen Jensen, Silkeborg Lærerforening og Anne L. Vinther, Sektionsleder i Pædagogisk Udviklingssektion